

LAISVOLI
LIETUVA

LITUANIA
LIBRE

DID. LIETUVOS
VYTAUTAS
VIESPATAVO

KUNIGAIKOTIS
DIDYSIS
1382-1420

Vyskoto Laikų Lietuva:

Kalnai ant kalnų, o ant tų kalnų
Kalnai ir maži kalneliai;
Tenai Lietuva per amžius buvo,
Kaip sako mūsų seneliai.

Ten miškai snaudė, ten meškas
gaudė
Kasdien lietuviai iš seno;
Ožė, braškėjo giras nuo vėjo
Ten, kur lietuviai gyveno.

Ant smėliakalnių, ant piliakalnių
Ąžuolai šventi kerėjo
Ir tie dievaičiai, kuriuos žemai-
čiai,
Kuriuos sukštaičiai turėjo.

Toli už Dauguvos kraštin Lietu-
vos
Smolensko žemę aprietė,
Už Dunojėlio, kur be šesėlio
Sauluzė žmogų apšvietė.

Kievo rusai, latviai ir prūsai,
Gudai ir pikti totoriai,
Lietuvų pažinę, vainiką pynė,
Lietuvų puosė padoriai.

Ir buvo plati Lietuva,
Daugel jį žemių igljo;
Žmonės laimingi buvo turtingi,
Niekur nebuvo vergijos.

Vieni didžiūnai buvo galūnai
Vyresniaisiais išrinkti,
O kiti saulės klausė jų valdžios
Visi mažutkais vadinti.

Vysk. A. Baronas.

CINE SELECTO

Vienintelis lietuvio P. Zukelio kinas
Urugvajuje

c. Grecia 1105 - 07. Cerro.

Tel. 22-11-25

Filmos:

Vsuomet paskutinės laidos, meniškiausios ir aukštos kokybės. Daugumos lietuvių ir kitataučių gausiai lankomas kino teatras.

LIBRERIA Y JUGETERIA

— SELECTO —
de

Hosmar Gerin

Calle GRECIA 4215 Cerro,
Al lado del Cine.

Ofrece toda su mercadería a un 30% de rebajo a los suscriptores de esta revista. Libros castellano y extranjero.

- MARGUTIS -

Vienintelis muzikos, dainų, rimtų, naudingų skaitymų ir sveiko jūmoro, lietuvių kalboje išėjantis Amerikoje žurnalas.

Jį redaguoja, žinomas mūsų kompozitorius Antanas Vangutis ir metams tekinauoja tik 2 doleriai. Paprašyti savo žinutes Amerikoje, kad jie jums užprenumeruoti būtų naudingi ir gausiai iliustruoti žurnalą.

— Margutis —

6755 South Western Avenue.

CHICAGO, Ill.
U. S. A.

Užsiprenumeruokit Pietų Amerikos lietuvių iliustruotą, patriotinės kovos žurnalą
— Laisvoji Lietuva —

Krautuvė - Baras

Viktoro Kučiausko

c. PRUSIA 1851, kampas BOGOTA

Telefonas: — 22 15 26. —
Villa del Cerro.

Didelis pasirinkimas visų rūšių maisto produktų Vietos ir užsienio gėrimai. Kainos ekonomiškos. Lietuviškos patarnavimas Lietuviams nuolatodis.

Krautuvė ir Baras

Jono Gramošausko

c. PERÚ 1992. — Villa del Cerro.

Pirmos rūšies visi maisto produktai ir šviežios daržovės bei vaisiai. Vietos visų rūšių gėrimai Piglos kainos. Skubus ir sąžiningas patarnavimas. Persitirkinkite.

ANELÉ RAULUSKEVICIENĖ

Didelio pasirinkimo, pigių knių bei mandagus patarnavimo, visų rūšių maisto produktų krautuvė. Lietuviai prašomi užteiti persitirkimui.

Calle BOGOTÁ 3217. — CERRO.

Pr. Riboko ir Aizersteino

Menišky Odos Išdirbinių

Fabrikas

calle RIO BRANCO 1102

Visoki meniški odos išdirbiniai parduodami urmu ir pavieni. Lietuviams daromos specialės nuolaidos.

Vienybė

Įdomiusias, plačiai skaitomas, Jungtinių Amerikos Valstybių savaitraštis. Vienybę redaguoja poetas Juozas Tyskava. Metams tekinauja tik \$ 3.50 amerikoniško dolerio.

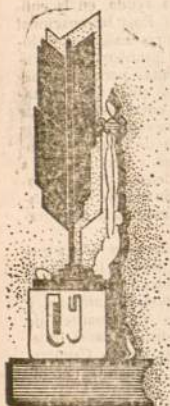
— Vienybė —
412 Bedford Ave.,
Brooklyn, N. Y.
U. S. A.

LAISVOJI LIETUVA

Mėnesinis - Kultūros - Mokslo - Meno - Visuomenės - Kovos - Žurnalas

Metai (Año II) | Montevideo, Birželis - Junio 1946. | Nr. 6 (18)

Tragedia de Lituania

— Lituania Libre —
REVISTA MENSUAL
de
Ciencia, Artes y Letras
Rio de Janeiro 4001, CERRO

EDITADA por la
ASOCIACION CULTURAL
URUGUAY-LITUANIA

Aprobada y reconocida por la
Ley del Gobierno Superior de la
Nación, con la Personalidad Jurídica
— en el año 1941 —

Organización oficial y sociedad literaria
sustancial de la misma. Impreso en la
Imprenta Fortaleza

Redacción, Administración e Imprenta
Rio de Janeiro 4001
— Cerro —

Redactor Responsable:
JULIAN JAZAUSKAS
Berna 2347. Cerro

• Administrador
Pedro Korkuzas
Rio de Janeiro 4001
Cerro

Metinė Preenumerata:
Urugvajuje \$ 1.50 U.
Argentinoj \$ 4.00 Ar.
Amerikoje \$ 2 dol.
Perlaidas siųsti admini-
stratoriaus vardu.
Raštus siųsti redakci-
jos vardu.

— Lituania Libre —
Rio de Janeiro 4001
Cerro, Montevideo.
Uruguay.

Hoy 15 de Junio, el pueblo democrático lituano comienza el sexto año de opresión - ocupación de URSS, y de lucha y ello coincide con la más encendida decisión por parte de los lituanos anticomunistas, antinacistas y antifascistas, de seguir en la brecha que nos señalan los días heroicos vividos por nuestro pueblo que allí en nuestra Lituania combatían sin descanso y en medio de la indiferencia del mundo.

Tenemos fé en la causa de la liberación lituana; tenemos fé en el pueblo que luchó por ella; tenemos fé en la justicia del mundo. He ahí por que nuestro ánimo entusiasta continúa en pie sin desmayos ni vacilaciones. Y como el nuestro, el de todos los lituanos de la República Oriental del Uruguay, enemigos de los tiranos de su patria.

Para quebrantar esa triple fé, que hace menos ingrata nuestra espera de tiempos mejores, ha llegado una plara de propagandistas del bolscheviquismo ruso, que todo lo simboliza con un yugo, el de opresión. Los envía Stalin y sus agentes del Imperio Rojo. Traen la pretensión pueril de quebrantar nuestra decisión de seguir apoyando cuanto signifique libertad, justicia y salvación de Lituania. Ya han comenzado a moverse. En su plan está el introducirse en las Sociedades lituanas para trabajar suplenientemente cerca de nosotros a base de su consigna: «Ya concluyó todo: debemos olvidar rencores y lo pasado!»...

Como si los torrentes de sangre que fertilizan hoy las tierras lituanas, como si los millares y millares de vidas sacrificadas en holocausto de una Lituania libre, como si todo ese inmenso sacrificio, que no tiene semejanza en la historia, pudiera ser olvidado de repente. Como si nos tuviera sin cuidado la tiranía que allí impera. Como si la traición de los bolscheviques que llevaron a Lituania mesuadas invasoras para subyugar a un pueblo heroico, no mereciera el odio más justo de todos los pueblos libres democratas anticomunistas, antinacistas y antifascistas, en una palabra que los gobiernos amantes de la Paz Justa y Duradera. No dejéis ceder por los cantos de sirena de la propaganda de los del «nuevo orden». No presteis oídos a quienes os vengán con la cantlena de «Ya concluyó todo, y lo pasado»... Mientras la memoria de los lituanos aliente, han de recordar siempre la sangre vertida, los millares de vidas inmoladas, la traición totalitaria sin honor, el heroísmo de un pueblo imbatible. Como ser indiferentes anti la ruina de nuestro país, provocada por la ambición del comunismo, que no vació en llevar hordas asiáticas para que le sacaran las castañas del fuego? Como decir

que «yá concluyó todo», cuando en Lituania se sigue matando, fusilando, asesinando; cuando hay más de la mitad de la nación encarcelada y hambrienta; cuando la libertad y la existencia carecen de todas garantías?... .

Las Victorias definitivas no son las que se ganan por vías de la traición y el crimen, sino aquellas que tienen por base la convicción y voluntad de un pueblo. No es, pues, Victoria definitiva la de los comunistas entregados a Stalin, pues el pueblo lituano la repudia con toda su alma. Aun el problema continúa en pie y continuará en tanto los partidarios de la libertad mantengamos alzado el pendón del derecho y de la justicia. No olvidaremos nada!... . Y como sabemos que «No hay deuda que no se pague», nos consta que la de los asesinos del pueblo lituano será salisfecha tanto más pronto, cuanto mayor sea nuestro denuedo combatirles. Que no desfallezca el ánimo. Que la infame propaganda de de los recién venidos resulte estéril. Vigilate a cuantos extraños se acerquen hablando del «paraíso bolschevique rojo». Y si con alguno de ellos topás, expulsado de vosotros inmediatamente, porque cada uno de ellos portan consigo la lepra de la traición y quiera contagiar.

Nosotros, los lituanos teniendo caliente la memoria se tiene ardiendo el corazón. Una y otra templan la voluntad. Y cuando de ambas brota la solidaridad para con el hermano a ella acreedor no sólo se alivia una situación material, sino también se nutre el alma de optimismo, de esperanzas, de fé.

Millares de lituanos refugiados se hallan aún en los países Europeos, sin haber podido salir rumbo a América. Pende sobre ellos una amenaza cruel de retorno que les pondría en manos de sus verdugos.

Es necesario hacer que no se apague la antorcha de la solidaridad que encendimos un día para ayudar a nuestros hermanos refugiados en desgracia. Que cada cual aporte

lo que pueda a tal fin una ayuda, en la entidad de la UNRA, o Cruz Roja Internacional a la que pertenezca. Mientras exijamos y logramos que se resuelva el problema de los lituanos refugiados en distintas partes europeas, debemos contribuir con nuestras aportaciones, hacer que nuestro entusiasmo no decaiga, no dismaya manteniendo nos en la brecha contra los asesinos de Lituania y ayudando a los refugiados pue, como premio a una campaña heroica en defensa de la democracia y la justicia, se hallan donde hace justamente SEIS AÑOS atravesando la más dramática de las situaciones.

Este nuevo aniversario de la Tragedia de Lituania es la nueva lucha por la libertad, democracia e independencia de todos los lituanos anticomunistas, antinazis y antifascistas. En pie todos los amantes de la libertad, los que quieren una Lituania Independiente y Digna, sin Traidores y Criminales como los que en estos momentos tiranizan a nuestro país.

Redoblemos desde hoy, nuestros esfuerzos por la reconquista de Lituania. Y no olvidemos jamás su martirio y sus mártires. Que la memoria de lo pasado y lo presente no extinga nunca.

Y que este año sea el que reivindique para el pueblo lituano sus libertades, y termine revolucionadamente con la vergüenza y la ignominia que le han impuesto las huestes bolscheviques.

- (—) Asociación Cultural Uruguay - Lituania,
- (—) El Comité de los Lituanos del Uruguay,
- (—) Colectividad Lituanica Católica del Uruguay
- (—) Asociación de la Juventud Lituanica del Uruguay «Vytis».
- (—) Asociación Lituanica de Artes «Daina ir Menas».
- (—) La Revista «Lituania Libre»

Junio de 1946.
Montevideo.

Kai Tauta Be Laisvės

Laisvė kaip sveikata: tik neteį pajuntam jos vertę.

Daugelis tarėm kadaise, jog turime nepriklausomybę, bet laisvės vistiek permažai. Gal būt Bet nepriklausomybės netekimas parodė, kad vis dėlto daug draug su ja ir tos laisvės lietuviai tauta neteko. O tai, ko netekom, juk turėjom.

Turėjom laisvę gyventi savo krašte, bet kuriame kaime, bet kuriame mieste kur rodės mums geriau, kur kieno sugebėjimas leido. Turėjome laisvę iš savo tėvynės išvykti svečiai ir vėl į ją sugrįžti. Turėjome laisvę pasi-

rinkti sau tinkamą mokyklą, užsiėmimą ir darbo vietą. Turėjome laisvę savo pastangomis išsikvoti sau padėtį, turėjome laisvę rūpintis savo medžiaginių ir dvasinių interesų patenkėjimu.

Turėjome laisvę turėti ir pareikšti savo įsitikinimus, turėjome pasirinkti sau mėgiamą knygą ir laikraštį; sau patinkamą draugiją. Svarbiausia gi — lietuviai gyvendami pagal sveikus savo šalies papročius ir prisilaikydami tvarkos, neturėjo drebėti, kad bus užpulti, surakinti ir ištremti į sunkiausių vergijų nežinomuose kraštuose, ar tiesiog nužudyti, ap-

kaltinti tuo, ko jie arba nepadarė, arba tuo, kas laisvę žmogaus sąmonėje negali būti nusikaltimu.

Turėjome laisvę ginti savo teises, turėjome laisvę teisingis net jei būtų ir nusikaltę. Tiesu, visos tos laisvės nebuvo neribotos. Visur, kur žmonių santykiuose viešpatauja tvarka, laisvė yra ribota. Kiekviena tvarka yra laisvės susiaurinimas, tačiau ji yra ir garantija naudojimosi likusia laisvės dalimi.

Taip pat teisybė, kad ir nepriklausomoje Lietuvos valstybėje galėjai rasti tokių laisvės suvaržymų, kurie laikytini perdėtais ir nereikalingais. Bet faktiškai netekusi valstybės (nors teisiškai tas netekimas dar ne visų pripažintas), mūsų tauta visų laisvių ne-

feko ištisai. Tad skaudus patyrimas mums įrodo, jog tautos, krūstio ir jo gyventojų laisvė yra neišskiriama su demokratinės valstybės nepriklausomybe.

Kai mūsų tautos jau ir vardas prieš puslįmtį metų carų imperijoje buvo ištrintas, pasiklido poeto iškeltasai šūkis, gana aimanavus, pažadinkim viltį — ir štai atsirado ir išvermė, pasiryžimas, ir tapo laimėta net tai, kas atrodo tik vylinga svajonė.

O šiandien nors daug blogo pasaulyje, bet dar nevisi me'o klauso; teisybės balsas įspėja, kad kantrybė ir viltis kada nors laimės. Tad ir žadnam viltį, nes ji mūsų paguoda ir gairintoja.

Sudiev Tu Brangi Man Tėvynė

(Mūsų korespondento reportažas iš Europos)

(Tęsinys iš praėjusio numerio)

— Ne, ne, — atsakė jis karčiai — Nė mano kaulų varnai daugiau nenunės prie bolševikų. Aš juk mačiau . . .

Ir žodžiai ligam užspringo burnoje. Kazin ką jis giliai mąstė ir jo veido raumenys konvulsingai trukčiojo. Gal būt, jis manė, koks gi išmislingas yra tas pragaro kunigaikštis, kad sugalvojo žemėn atsiųsti tokią visų veidniavų veidniavą — bolševizmą, kuris taip meistriškai sugeba sugriauti bet kokio žmogaus gyvenimą.

Susirinkimo punktuose yra tūkstančiai pabėgėlių. Čia yra pačios gražiausios jaunuomenės, tūkstančiai kūdikėlių ant rankų, žilų senelių, mokslininkų, profesorių ir darbo žmonių. Visi jie šiandien yra be tėvynės netekę turio, artimųjų, anapus sienos palikę savo gūžtas, per amžėlį kurtas iš savo darbo ir prakaito. Visus čia palydėjo dideli rūpesčiai.

— Nežinau, kur mano žmona ir vaikai,

— Mes neberandame tėvelių, — verkia kieno nors globojami vaikai.

— Aš likau viena su vaikais, vyras nebespėjo pabėgti, — nšaraja moteris.

— Aš štai palikau be švarko ir kepurės, kaip koks baslys. Kazin, kurioje pusėje yra šiltesni kraštai?

— O mes važiuojame su trimis pilnai prikrautais vežimais, o dabar likau tik su viena suknele.

Ir visi šitie tūkstančiai pabėgėlių savo graudingą skundą gale vieninai priduria:

— Bet visa tai niekai. Kaip jau bus — taip, o svarbu tik, kad pabėgome nuo bolševikų.

Kampe sėdi du žili, žili seneliai. Jie jau

seniai atšventė savo aukšines vestuves. Vie-niši jie, kaip du berželiai. Nei vaikai, nei jokio artimo.

— O, kodėl jūs bėgote, tokie seni?

— Iš Sibirijos tai mudu su Vincentu tikrai savo kaulėliu neberašėtumėme, o iš čia gal dar Dievulis padės kada Lietuvėlėn sugrįžti.

Visus čia vieninai atvedė baisiausias žemės šluožo - bolševizmo baimė, Prieš terorą, mirtį ir kančionimus žmonės išsižadėjo visko. Baimės vejamai, atbėgo jie čia turtingai kaip naujagimiai. Visokje «neitrallėje», praktikoje neminių bolševikų, mėgsta nusistebėti ir klausia:

— Tai kodėl jūs bėgote nuo bolševikų? Juk jie nieko blogo . . . Neša tik laisvę, meilę, lygybę ir brolybę. Gal tik propagandos tikslais pasamdyti bėgote?

Aklieji! Ateikite čia pas tuos šimtus tūkstančių, kurie išsižadėjo visko, kad tik išneštų gyvastį ir paklauskite, kodėl jie bėgo? Jie jums pasakys, kodėl bėgo.

Plentuose, viešeliuose ir stovyklose sutikau aš tūkstančių tūkstančių teisingų žmonių. Sutikau aš žilus profesorius, eilinius darbininkus, inžinierius, kunigus, daktarus, maldininkus, kalvius, kurpius, kaimo sluvėjus, moksleivius, žemdirbius, beraščius, ligonius ir kitokius. Bet aš nesutikau žmogžudžių, arklavagių, plėšikų, mušėlių, sukčių, chuliganų, vištvaigių, pasius esamų norkiškų tipų ir visokių kitokių bolševizmo perlių. Ir kaip gi aš galėjau sutikti juos, kad jie visi pasiliko laukti savo «valdžios», pagimdytos ir apšviestos draugo Stalino «saulės».

A. V. - nas.

Lietuvos Gedulo Diena Urugvajuje

Sekmadienį, birželio mėn. 16 d. 1946 m., Urugvajaus lietuvių patriotinių organizacijų daryta speciali federacija vieninigai ir didingai paminėjo šešių metų sukaktį kaip mūsų tauta neteko laisvės ir pareiškė protestą dėl imperialistinio Rusijos smurto prieš Lietuvą.

Kai bus rašoma Lietuvos laisvės kovų istorija, tai šis garbingas Urugvajaus lietuvių patriotų žygis užims ypatingai svarbią vietą, o kad jis visais atžvilgiais taip pasiskė, tai didelė padėta priklauso darbsėdėjai Organizacijų Federacijai, ypač sumaniam, energingam ir turinčiam daug įtakos vietos valdžios, intelektualijos ir spaudos sferose pirmininkui Dr. Pranui Sacikauskui.

Lietuvių Gedulo Dieną, pranešimais, atfinkamais straipsniais, drauginga Lietuvai užuojauta ir smerkdami raudonąjį Maskvos impėrializmą kaip pavojų pasaulio taikai ir krikščioniškai civilizacijai, nekurię įtakingesni sostinės dienraščiai jau šeštadienį birželio 15 d. rašė O pirmadienį, minėjimui praėjus, arba birželio 17 d. didieji Montevideo dienraščiai: «El Día», «El Diario», «La Tribuna Popular», «La Razón», «El Tiempo», «El Bien Publico», «La Mañana», «El País», «El Debate», «El Plata», «El Diario Español» ir kiti įdėjo gedulo minėjimo aprašymus, mišriniškos minios paveikslus ir rezoliucijas.

Su dideliu malonumu tenka pažymėti ir tas, kad Montevideo Miesto Valdyba, pagerbdama Urugvajaus ir visų laisvųjų lietuvių didį sielvarį dėl pavergtos ir azijatiniais barbarais žudomos jų tėvynės, šeštadienį, birželio 15 d. padarė iškilmingą posėdį ir priėmė nutarimą, kad principalė gatvė, jungianti Cerro priemiestį su Kasabo bei esanti vyriausia Kasabo arterija, nuo dabar vadinti — Lituania — vardu.

Pats minėjimo aktas įvyko Urugvajaus intelektualų erdviose ir puikiose patalpose «Ateneo de Montevideo», pačiame sostinės centre. Nežiūrint, kad diena pasitaikė lietinga, bet žymiai prieš 9 valandų erdvios Ateneo patalpos jau buvo pilnos ir vis atvyko nauji. Devynioms užsibaigus, estradoj pasirodė mišrus «Vyties» choras, minėjimo prezidiumas ir profesoriai kalbėtojai. Tai buvo jaudinančiai iškilminga minutė, ypač kai dideliame lietuvių draugui, užgavajiečiui muzikui Don Ricardo Perelloi akompanuojant ir maestro Vytiui Doreniui diriguojant majestoliškai ir darniai su skambėjo Urugvajaus ir Lietuvos Himnų aidai. Negalima nepasidžiaugti mūsų energingųjų vytielių nuolatine ir labai žymia pažanga dainos srityje, nes jie kaip Hinnus, taip ir

dainą «Į Kovą», atliko kaip niekad gerai, artistiniai bei muzikaliai.

Sugiedojus Hinnus vienintelė mūsų kolonijoje auštojo muzikos mokyto studijė, jauna lietuvaitė Hortensia Barinikaitytė skambino Gedulo Maršą Rašančiam šias elutes kaip ir visai tenai buvusiam mintai, ilga ir ypatingai sudėtinga kompozicija, kurią taip meniškai ir didingai bei mintinai skambindama, ši dar taip jauna muzikė, detalei perdudama jo dvasią, buvo siurprizinė staigmena. Ji visus ypatingai nutiekė ir užviešpatavus kapų tyrai salėje, suprantantieji muzikos kalbą klausovai mintimis persikėlė į kraujuose ir asarose paplukusių Lietuvų. Salės tyli brardė sunkūs slėgintai atdusai ir daugelio veidais nusiriti karti sidabro asarėlė. Nors dar kūdikiš būdama, bet Hortensia jau didelė dvasios lietuvaitė, mūsų kolonijos garbė ir pasididžiavimas. Ją publika suprato ir dėlto neskupavo nuoširdžiai karštų bei gausių aplošdimentu.

Nuolius Gedulo Maršo akordams, Dr. Pranas Sacikauskas iškilmingai atidarė aktą, perskaitydamas vietos kalboje Urugvajaus lietuvių patriotinių organizacijų deklaraciją, kurioje iškeliamas bolševikų smurtas prieš ramią, darbščią bei taikų mylinčią Lietuvą, vandališką jos žmonių žudymą, masinius tremimus Maskvos Azijos, plėšmus, prievartavimus, kruvinius Kremiaus sadistų žekimus, parsigabenti sušaudymų mūsų treminius ir pareikiama, kad Urugvajaus lietuviai su viso pasaulio laisvaisiais lietuviais nenustos kovoję, kol totalitarinės Rusijos, kombinacijos su nacių Vokietija brutaliai išplėčia Lietuvos Nepriklausomybę nebus atstatyta.

Vėliau, U. L. Kultūros Draugijos sekretorius, p. Viktoras Cieslinskas perskaitė Lietuvos Ministro Pietų Amerikai Dr. K. Grauzinio sveikinimo telegramą, kuri minios ovacijomis buvo sutikta ir įaldyda. Ponas V. Cieslinskas ūta pat perskaitė ir telegramos vertimą ispanų kalba. Pažymėtina, kad įtakingesni Montevideo dienraščiai pirmadienio laidoje draugingai ir šiltai suminėjo Urugvajaus lietuvių entuziazmą dėl p. Ministro sveikinimo, kaipto teisėto ir visomis teisėmis tebeveikiantio Nepriklausomos Lietuvos Atstovo Pietų Amerikai.

Nemažesnių ovacijų susilaukė ir rašytojo, autoriaus krygys «Lituania Entre Fuego Cruzado», gerb. K. Čihiro-Verax sveikinimo telegrama. Jis plačiai žinomas ne tik Pietų Amerikos lietuviams, kaip vienintelis, gausios ir stambios plūkros Lietuvos laisvės nepaistamas ginėjas, bet jis įtakingas ir populia-

rus kolego vietos spaudos vadovuose, todėl jo raštai meli talpinami vietos spaudoje ir jo sveikinimas entuziastiškai lietuvių buvo sutiktas.

Telegramomis ir atitinkamais raštais minėjimą dar sveikino: prof. Raül Baethgahen, Dr. Tomás G. Brena, prof. ir žymus valstybininkas Eclairio J. Cuure, Dr. Felipe Gil, prof. A. Ruano Fournier, prof. ir Urugvajų aristovavęs San Francisco konferencijoj Hector Paysee Reyes, Urugvajaus latvių draugija «Briva Latvija», prof. ir Urugvajaus delegatė buv. Tautų Sąjungoj Paulina Luisi, Ukrainiečių draugija, Urugvajaus Socialistų Partija, Urugvajaus lenkų katalikų draugija, lenkų maršalo Smigly Ridz bei maršalo J. Pilsudskio vardo draugijos, lenkų nuo karo nukentėjusiems šelpiti draugija ir visa eilė grupių bei pavienių asmenų.

Baigus sveikinimų skaitimą, U. L. Kultūros Draugijos veikėjas M. Sveučius pradėjo perstatyti publicitai kalbėtojus. Pirmuoju kalbėjo žymus visuomenininkas ir spaudos darbuotojas Dr. Otocir Jawiower temoje: Demokratija ir «Demokratija». Jis savo turtingoje ir idiomioj kalboj palygino tikrąją ir Maskvos sukurtą, obskaliučio totalitarizmo «demokratiją», visuomenės buklę, jos ekonominę, socialinę bei kultūrinę padėtį abiejuose režimuose. Tai stipras, giliai įspūdingas ir mokantis nusistatyti minios ūpa savo naudai kalbėtojas. Analizuodamas bolševikišką «demokratiją» kurios pasėkoje ir Lietuva bei eilė kitų valstybių neteko laisvės, kaip atvykę raudonarmiečiai ne tik pasisavino teisę balsuoti, bet išsistatė ir savo kandidatus bei teroro kėnių klavstavo tautos valią, kalbėtojas paprasė atsistojus minute susikaupę pagerbimui lietuvių tautos aukų sudėtį ne vien savo laisvės gimimui, bet ir bendram demokratijos idealui. Vienas be išauklėjimo bolševikas drįso neatsistoti, bet čia pat ir paėmę moterų buvo išvytas iš salės.

Antruoju kalbėjo žymus Urugvajaus valstybininkas, įtakingas spaudos vyras ir populiarus kalbėtojas Dr. Julio Cesar Mourigan. Savo kalboje jis išskleidė buvusią kunigaikščių Lietuvą, kuri apgynė Vakarų civilizaciją nuo totorių, mongolų ir kitų barbarų ir kad kaip toki, nors budama pavergta regresyvių komunizmo jėgų Lietuva kelsis ir užims jai prideramą vietą pasaulio laisvųjų ir kultūrinių tautų tarpe. Teisybės kelias ilgėsnis, jis erkėduotas, bet ji visuomet laimi. Lietuva nėra viena ir laisvę mylinčio pasaulio užmiršta. Nacizmo ir komunizmo imperialistinių kombinacijų smurtas prieš silpnesnius kaimynus bus išaiskintas ir sariaudama aštuaisyta.

Veľiau paėmė žodį Urugvajaus parlamento narys populiarus liberalizmininkas ir akto garbės pirmininkas Dr. Amador Sánchez. Jis savo kalboje aiškino, kad kol nebus galutinai nugalėtas agresyvus totalitarizmas ir įvesta demokratija, tol neįvyks pilna bei pastovi tal-

ka ir Lietuvos silpnėję tautą. Štai kodėl Lietuvos tragedija darosi aktuali, kadėl ir mes urugvajiečiai ir viso pasaulio laisvę mylinčių tautų žmonės su jumis laisvieji lietuviai keliam balsą prieš baisią neteisębę ir už tuos idealus dėl kurių buvo šis karas. Toliau gerb. kalbėtojas išskėlė Kremliaus penktąją koloną, per kurią jis vato sukūrę propagandą, demoralizuodamas tautas ir paruošdamas dirvą savo imperialistinėms aspiracijoms. Kvietė lietuvius saugotis komunistų, vienimai dirbti ir tikėti laisvės teisei bei humanizmo triumfui, kurių rezultate kelsis ir daug kenčėjusi Nepriklausoma Lietuva!

Pagaliau tribūną užėmė Montevideo ir Buenos Aires Universitetų profesorius W. Radecki. Tai gilus psichologas, plataus mosto kalbėtojas ir iš syk užvaides minios ūpa. Kai jis aiškino bolševikišką «demokratijos» esmę, jų melus ir propagandos surimumą su realybe, tai minia nenutrukdė nei plodama kvatojos, bet kai dėstė Lietuvos ir kitų tautų pateiktųjų bolševikiškos «demokratijos» globon tragediją, barbariškus nelaimingų žmonių žudymus, masinius jų tremimus katargos uarbams ir lėtai bado mirūtai Azijoj, apie enkavedistų neturėjimą pasigalėjimo mažiems kūdikiams ir silpniems seneliams, daugelio minios akyse pasirodė ašaros. Lietuviai neužmirš p. profesorius pasakymo: — Klysta bolševikai ir jų agentai sakydami, kad nebėra Nepriklausomos Lietuvos. Ji yra štai čia, ji visur, kur tik randasi laisvų lietuvių. Ji gyva ir kovojančioji tautoj ir ji bus kol nors trys lietuviai liks ištikimi savo didžios praities, apgynusiai Europos kultūrai nuo barbarų Tėvynei. Jie priteis iš kapų savo didžiųjų bočių dvasių ir nuves į žydrią Nepriklausomą Lietuvą ateitį. Pasaulis dar nežino, kad traukia būtų buvusi ilga, pastovi ir pasilikiusi be baumės.

Baigus prof. Radeckii savo kalbą buvo pasirodė prie rezolucijų priėmimo. Jis perskaitė minėjimo federacijos pirmininkas Dr. Pranas Šaciakauskas, kurias minia susikaupus išsklausė ir ovacinomis priėmė. Pagaliau, aktas to paties pirmininko buvo uždarytas ir didelė minia susikaupus bei ypatingai nusiteikus sujūdėjo skirstytis.

Pažymėta, kad šitos rezolucijos specialiai sudarytos komisijos tuojau buvo įteiktos ne tik spaudai ir žinių agentūroms, bet aukštiesiems krašto valdžios pareigūnams, ataitinkamoms ambasadoms ir t. t. Urugvajaus laisvųjų lietuvių suksmas į pasaulio sąžinę dėl iki šiol toleruojamo imperialistinės Sovietų Rusijos smuto prieš neutralę Lietuvą ne tik dar kartą išjudino Urugvajaus Respubliką, bet plačiai ir tvirtai nuskambėjo per visą pasaulį. Tebus tai nauda pavergtai, kankinamai ir teriojamai Lietuvai ir tebus jos dėkingumas žems jos valkitams, kurie nepavargdami dirba Tėvynei laisvei ir gerovei.

R. P.

Sveikino

Lietuvos Respublikos Nepaprastas Pa-
sitintys Ir Igaliotas Ministras Pietų Amerikai,
Dr. K. Graužinis, Lietuvos Gedulo Dienos
minėjimo Urugvajuje proga rengėjams prisiun-
tė sekančią telegramą:

— Urugvajaus Lietuviams.

Rio de Janeiro 4001. Montevideo.

Buenos Aires, 14-6-46.

Kartu su Urugvajaus lietuviais gededa-
mas dėl Lietuvos nelaimės linkiu savo tau-
tiečiams pasisekimo bendroje kovoje už Lie-
tuvos laisvę.

Graužinis
Lietuvos Ministras

RASYTOJO ČIBIRO TELEGRAMA

— Sveikinu. Tik kavodami laimėsime.
Casimiro Čibiras.

Ministras Dėkoja

Lietuvos Gedulo Dienos rengėjai Urug-
vajuje, iš Lietuvos Ministro gavo šį laišką:

— Brangūs Tautiečiai,

Su dideliu įdomumu sekiau Tamstų taip
tinkamai suorganizuotą Lietuvos gedulo die-
ną Ateneo salėje š. m. birželio 16 d. Skučičiau
spausdoje gausius ir gražius to akto aprašy-
mus, kuriuose tinkamai iškeltos Lietuvai da-
rytos ir daromos skriaudos ir mūsų Tautos
protesto šauksmas.

Sveikindamas Tamstas, Brangūs Tautie-
čiai, dėl šių žygių už Lietuvos išvadavimą,
dėkoju už šio akto surengimą vieningomis
visų lietuvių jėgomis.

Dr. Graužinis

Lietuvos Ministras.

Buenos Aires, 21-VI-1946.

Lietuvos Gedulo Dienos Minėjimo Urugvajuje Prezidiumas Ir Oratoriai.

Jauna, dar vos 15 metų lietuaitė, Montevideo Konservatorijos studentė Hortensia
Bartnikaitytė išpuilingai skambina Lietuvos Gedulo Marsą.
Iš kairės į dešinę sėdi: Julius Jazauskas, dabartinis — Urugvajaus Lietuvių Kultūros
Draugijos — pirmininkas ir «L. L.» redaktorius, Antanas Štendelis, prof. W. Radecki,
Parlamento narys ir minėjimo garbės pirmininkas Dr. Amador Sánchez, Dr. Pranas
Šečiškouskas akto pirmininkas, Dr. Julio Cesar Mourigan, Dr. Otocar Jawrower, dabar-
tinis U. L. Kultūros Draugijos sekretorius Viktoras Cieslinskas ir Mikas Sveičulis.
Sėdi žemiau, prezidiumo narys Jonas Mockevičius ir nesimato «Vyties» pirmininko Sta-
sio Godos.

Rezoliucija

Kuri buvo priimta sekmadienį, birželio mėn. 16 d. 1946 m. — Ateneo de Montevideo — salėje ir kuri tilpo vietos spaudoje bei specialės komisijos (teikta atmintinoms vyriausybės įstaigoms ir diplomatams).

Montevideo, de Junio de 1946.

La Federación de las Sociedades y Agrupaciones Democráticas Lituanas en el Uruguay, en el brillante acto de Homenaje a Lituania en la fecha de su Duelo Nacional, después de una exposición de la situación actual de Lituania hecha por los Representantes de la Democracia Dr. Don Amador Sanchez, Dr. Don Julio César Mourigan, Dr. Don Tomás Brena, Dr. Don Felipe Gil, Prof. Dr. Don Wacław Radecki y Señor Don Otocar Janyrower, propuso a la Asamblea la siguiente moción apoyada por las Seis Asociaciones y Agrupaciones Lituanas en el Uruguay, que fué aceptada entusiastamente por la numerosa concurrencia:

1. — Confirmando nuestra fé en la victoria de los ideales de la Justicia y de la Democracia expresamos la voluntad inquebrantable de la Nación Litwana de no desistir en la pugna por la Independencia y Libertad del Estado Litvano.

2. — Hacemos constar nuestras palabras de vehemente protesta por la ocupación de las tierras lituanas por los comunistas soviéticos por la fuerza sin consentimiento del pueblo litvano y mantenida con medios de una constante persecución política apoyada por las deportaciones, asesinatos, campos de concentración, y todos los medios de dominación totalitaria.

3. — Protestamos por los deshonestos medios de propaganda internacional que aprovechándose de la censura y de la falta de libertad del pensamiento, impuestas a Lituania, trata de presentar la realidad litwana con exclusivas informaciones de confección moscovita.

La Federación de las Sociedades y Agrupaciones Democráticas Lituanas en el Uruguay,

Paaiškinimas

Urugvajaus lietuvių patriotinių organizacijų federacija iškilmingai minėjusi Lietuvos Gedulo Dieną ir pareiškusi protestą dėl Sovietų Rusijos smurto prieš Lietuvą sekmadienį, birželio 16 d. 1946 m. Montevideo, kaip

ir tikėjosi, susilaukė neteisingų puolimų iš lietuvių komunistų pusės. Netekę lygyvaros, komunistai ne tik puolė šmeižti garbingus mūsų veikėjus, bet drįso lysti į vietos redakcijas su apmokamais protestų skelbimais ir savo galūnoms pavėluoto «kongreso» reikalais.

Komunistų isterika mūsų visiškai aiški, bet daugiau keista «pažangoję» savitinko «A. L. Balsas», taktika, kuris tuojuo atėjo komunistams į talką, 780 savo numery sąmoningai falsifikuotai ir tendencingai aprašęs Lietuvos Gedulo Dienos minėjimą Urugvajuje. Todėl, vardan teisybės ir prieš visus laisvąsius pasaulio lietuvius, — Urugvajaus Lietuvių Patriotinių Organizacijų Federacija — pareiškia sekančią:

1. — Meluoja «A. L. Balsas», kad Gedulo Dieną minėjo ir organizavo «Urugvajaus Lietuvių Komitetas». Minėjimą organizavo ir vedė sutarę visos patriotinės Urugvajaus lietuvių organizacijos.

2. — Meluoja «A. L. Balsas», kad minėjimo rengėjai pasikvietė «tenkiškus kalbėtojus». Tarpitautiniai garsūs Montevideo Universiteto ir nuolat kviečiamas Buenos Aires Universiteto su paskaitomis prof. Radecki nors lenkių filmė, bet yra garbingas urugvajietis ir didelis Lietuvos draugas.

3. — Meluoja «A. L. Balsas», kad Lietuvos Ministro Dr. K. Graužinio minėjimui prisijustojį sveikinimo telegramu nebuvo pažymėta vietos spaudoje, kai tuo tarpu visi diešči dienraščiai ir garbingoje vietoje tai pažymėjo birželio 17 laidoje.

4. — Kadangi jau tame pačiame «A. L. Balsas» numery nebesivarzant skelbiama ir pritariama Urugvajaus lietuvių komunistų organizacijoms «kongresui», kuris yra nukreiptas prieš Lietuvos Nepriklausomybę, už mūsų tremtinių sugrąžinimą rusų išžudymui, už jų neįsėdimą į Pietų Ameriką ir uždarymą tebevelešančių Nepriklausom. Lietuvos įstaigų, tai visiems padoriems lietuviams yra aišku, kad per apimaskvusį «A. L. Balsą» veikia NKVD agentai, kiršinimui sveikosios mūsų išeivijos ir trūždymui jų darbo Lietuvos Nepriklausomybės atstatymui. Tuo labiau, kad savo laiku «A. L. Balsas» redaktorius drg. K. Norkus šio ir Sovietų konsulo pareigas, savo kalendoriuje skelbdamas «demokratiškąsias konstitucijas» ir nealėdžiamai siūlydamas mūsų išeivijai priimti Stalino pilietybę.

Tuo pačiu mes perspėjame brolius tremtinius visose Europos dalyse, kad jie saugotųsi «Argentinios Lietuvių Balsas», nes per jį krūvina erkavėsi ranka siekia jų saugumą ir Lietuvoje pasilikusį giminių gyvybės.

— U. L. Kultūros Draugija.

— U. J. Draugija «Vytis».

— Urugv. Lietuvių Komitetas.

— U. Liei. Katalikų Bendruomenė.

— Dainos ir Meno Draugija.

— Žurnalas «Laisvoji Lietuva».

Raišių Petras

Mokėsi

(Iš NKVD Urvų.)

— Pasilenk iki kojų ir atsiremė galva sienos, įsakančiai pridūrė enkavedistas, o kitas parodė kaip reikalinga pasilenkti. Daugeliui atrodys, kad tai paprastas daiktas, bet į užpakalį surištomis rankomis iki kojų pirštų pasilenkus ir gal porą minučių pabuvus, man iš kaktos akys pradėjo virsti.

— Taip tu išbūsi kol pastipsi, jei nepasakysi visų savo sėbrų ir jų piktų darbų prieš tarybų Lietuvą, piktai pasakė rusas ir skubiai nuėjo toliau. Pasilenkęs aš pastebėjau, kad ilgų kalėjimo koridoriumi panašiai išrikiavo dar apie trisdešimt vyrų. Koridoriu vaikščiojo būrys ginkluotų enkavedistų ir jie pradėjo savotišką tardymą. Jie pro mus praidami vis ką nors darydavo. Vienas visomis jėgomis grūdavo nelaimingojo galvą į aslo plytas, kitas trenkdavo šautuvo buožę į nugarą, trečias imdavo spardyti ir taip be galo. Kai vienas budelis nežmoniška trenkė man į nugarą, aš nenoromis surikau. Tuomet prie jo prisirtino kitas, viena akimi ir raupuotas

enkavedistas ir suriko:

— Ką tu čia, su tais šunų vaikais! Sėsk, pasakė į mane atsisukęs darčytas rusų kalba. Aš skubiai atsisėdau ir netikėtai atsirėmęs kameros sienos lengviau atsідusau, o jis umai pašaukė dar du enkavedistu ir vėl tai negarsiai jiems įsakė. Tie skubiai nutraukė man dešinės kojos batą, tarpirščius prikaišiojo šovinių ir užmovė geležinį spaustuvą.

— Prisukt, kad jis turėtų už ką rėkti, žyposdamas vienakys įsakė mano budeliams. Pradžioje jie priveržė tik spaudžiamai bet po kelių klausimų ėmė taip smarkiai spausti, kad atrode jog atsidūriau pilnoje ugnies krosnyje. Pagaliau, sutemo akyse ir aš apalpau. Atsipeikėjęs pamačiau priskretusį rūši, keliatą ilgų plačių suolų ir mano egzektorių matytus veidus. Jų tarpe buvo ir vienas naujas, kuris sėdėdamas patogioj kėdėj kalbėjo saviems:

— Aš šitą buožę žinau. Mokėsi jis Vilniuje. O tu manęs ar nebepažįsti?, tarė jis į mane atsisukęs.

— Nežinau, nepažįstu, atsakiau sėdėdamas rūšio asloje

— Esu politrukas Jekovlev ir tave dar Vilniuje pažinojau. Tu visuomet buvai liaudies priešas. Tas man nišku. Bet tu man dabar pasakyk, dėl ko į čia patekai?

— Nežinau, tamsta už ką.

— Labai keista, kad sėdi kalėjime ir nežinai už ką. Tuojau sužinosi, tik kantrybės.

(b. d.)

Lietuvos Gedulo Dienos Minėjimo Dalyvių Dalis

Minėjimas įvyko sekmadienį, birželio mėn. 16 d. 1946 m. — Atenco de Montevideo — patalpose ir buvo ypatingai pasekmingas.

URUGVAJIAUS LIETUVŲ KULTŪROS DRAUGIJOS VEIKIMAS

SMARKIAI RENGIASI

Mūsų vytičiai visu smarkumu ruošia — Išeivių Dienos — minėjimui programą. Programa žada būti labai įvairi ir ypač iš lietuvių kovų už laisvę drama «Lietuvos Didvyriai», kurios režisūrą paėmė žinomas vaidyla ir mūsų kolonijos scenos veteranas p. Stasys Bartninkaitis. Be šios dramos, bus dar ir prakalbos, dainos, muzika deklamacijos ir kiti įvairumai. Šokiams gros didelis orkestras.

Prašome įsidėmėti, kad šis — Išeivių Dienos — minėjimas įvyks Urugvajaus Lietuvių Kultūros Draugijos patalpose, Cerro, calle Rio de Janeiro 4001, **S e k m a d i e n ė**, liepos mėn. 21 d. š. m. lygiai 3 val. po pietų.

ARNOLDO LOŠIMAI

Jau kuris laikas, kaip p. St. Bartninkaičio pasirūpinimu, U. L. Kultūros Draugija įrengė smagių arnoldo lošimus. Jo entuziastai tuo tarpu norėtų kiekvieną dieną lošti, bet kol galutinai ir reikiama ši reikala draugija sutvarkys, pilni lošimai būs šeštadieniais ir sekmadieniais draugijos patalpose. Taigi norintieji laisvai ir smagiai praleisti laiką prašomi atsilankyti, partiją arnoldo sulošti.

DĖL DRAUGIJOS KNYGVYNO

Pertvarkant U. L. Kultūros Draugijos knygyną, jo vedėjas nuširdžiai prašo gerb. skaitytojus, kurie turi paėmę knygų skaitymui, kad galimai skubiau sugrąžintų.

Būsime ypatingai dėkingi, jei tie lietuviai, kurie turi lietuviškų perskaitytų knygų, kad jų nelaikytų be naudos namuose, o paaukotų knygynui.

Jo Ekscelencija Urugvajaus Respublikos Prezidentas

Dr. Juan José Amézaga,

kuris penktadienį, liepos 5 d. 1946 m. sutelkė specialią audienciją Urugvajaus Lietuvių Patriotinių Organizacijų Delegacijai ir pareiškė, kad jo kraštas visuomet remia Lietuvos Nepriklausomybės atstatymą. Sekančiame žurnalo numeryje tilps smulkus ir pilnas audiencijos aprašymas ir paveikslai.

BŪTINAI ĮSIGYK

Draugija jau gavo naują siuntinį pagarsėjusios Rev. Dr. Frunskio knygos: «Lietuva Nacių ir Bolševikų Vergijoje». Lietuvi patriotai, tau reikalinga žinoti ką Lietuva iškentėjo nuo raudųjų okupantų ir dar tebekenčia nuo raudonųjų. Nesigailėsi ją nusipirkęs. Kaina tik 50 urgvajiškių centų. Galį gauti «Laisvosios Lietuvos» redakcijoje.

PĀIESKO

Keiterytė, gyvenanti Vokietijoje paieško brolio Richardo Keiter, gyvenančio Argentinoje ir dirbančio Santa Fe cerveserijoje. M. Grybaitienė - Skinkaitė ieško Jono Jurkšaičio, gyvenančio Urugvajuje.

Dėl adresų gavimo kreiptis — Laisvosios Lietuvos — redakcijon

DANIJOS LIETUVIAI

Nymindegab Lietuvių Tautinis Ansamblis

Ansamblis labai pasekmingai koncertuoja su lietuvių liaudies dainomis ir tautiniais šokiais po visą Daniją. Lietuvių ansamblui vadovauja p. Iė Anelė Kirvaitytė, kuri sėdi šio paveikslėlio viduryje. Sekančiame «Laisvosios Lietuvos» numeryje tilps gausiai medžiagos iš Danijos lietuvių gyvenimo.

Religinis Vuslapis

Tvarko:
kun. Stanislovas
Grigaliūnas

DABARTINIS ŠVENTASIS TĒVAS PIJUS XII

gimė Romoje kovo 2 d. 1876 m. Baigęs aukštuosius mokslus, 1899 m. išventinamas kunigu. Eina įvairias aukštas pareigas administravimo ir mokytojųavimo srityje. 1917 m. išventinamas vyskupu. 1929 m. pakeliamas į kardinolus ir 1930 m. paskiriamas Popiežiaus ir Vatikano valstybės sekretoriumi. Kovo 2 d. 1939 m. išrenkamas Popiežiumi, 262-uoju Sv. Petro įpėdiniu.

Tu Esi Uola

a) KLAIDINGA PRANASYSTĖ

«Rytoj Bažnyčiai galas», skelbė pirmųjų amžių kraugeringasis valdovas Dioklecijonas. Ištikrųjų gi patsai Dioklecijonas susilaukė negarbingo galo ir Bažnyčia su Konstantinu užėmė tiesorių sostą.

«Rytoj Bažnyčiai galas», šaukė Julijonas Atpuolėlis ir sekančią dieną mirė vėmdamas kraujų ir šmeiždamas Bažnyčią. Bažnyčia gi nemirė.

«Rytoj jau nebebus Bažnyčios», skelbė su pašaipu Voltaire ir rytojaus dieną mirties patalę šaukiasi kunigo, bet neprisaukia. Bažnyčia nemirė.

«Greitai neliks Bažnyčios», skelbė Robespierre ir Marat francūzų revoliucijos metu žudydami kunigus ir «greitai» ta pati gilioji na nukirto ir jiems galvas, Bažnyčia tebėra.

«Bažnyčia eina prie galo», rašė savo raštuose E. Zola ir greitai patsai gavo galą, suakmenėdamas Bažnyčia gyvuoja.

«Mirtis Bažnyčiai», sėdžia šių laikų blogos valios žmonės, iškrėpliai. Bet mes neišsigąstame: šių dienų suskaijytos, Bažnyčia nemirtinga.

b) TIKROJI PRANASYSTĖ

Jėzus Kristus - Sv. Petruį pasakė: «TU ESI UOLA IR ANT TOS ULOS AŠ PASTATYSIU SAVO BAZNYČIĄ IR PRAGRO VARTAI JOS NENUGALĖS». (Mat. 16, 18).

«Aš esu su jumis iki pasaulio pabaigai» (Mat. 28, 20) «Dangus ir žemė praeis, mano gi žodžiai nepraeis» (Mat. 24, 35). Tai reiškia, Bažnyčia egzistuos, nors ir pragariška Jėga ją persekiotų. Amžių bėgiai tai patvirtina.

29 birželio mėnesio diena, sv. Petro ir Pauliaus šventė, yra skiriama pagerbti sv. Petro įpėdinį, regimąjį Bažnyčios valdovą, visos Kristaus bendruomenės Tėvą. Tą dieną visi tikintieji parodūs Šventajam Tėvui savo sūnišką meilę, pakartos savo nepalaužiamą atsida-vimą nesugaišamajai uolai ant kurios Vieš-pats pastatė savo Bažnyčią. Junkimės dvasioje su viso pasaulio krikščionimis, išreiškdamį savo krikščionišką tikėjimą ir širdingą su Sventuoju Tėvu vienybę. Mes žinome, kad faktai Jis yra tikras ir vienintelis Kristaus įgaliotinis, turįs amžinojo gyvenimo žodžius. Jo žodis tapėviečia mūsų gyvenimo žingsnius.

NORIU ŽINOTI KUR EINU.

Laikė karo francūzų generolą Lamoricière lanko vienas prieilinis. Generolą randa žemėlapyje bestudijuojant savo kariuomenės judėjimus. To žemėlapio viršų ir apatį prilaikė dvi knygos: «Kateizmas» ir «Kristaus šiekimas». Svedias nustebė. «Nesistebėk, aiškina Lamoricière, tie dvi knygos yra neperskiri-ami mano draugai, kurie teikia man daug paguodos. Aš nenoriu dieną naktį kyboti ore: noriu žinoti kur einu ir kur apstostiu. Nemačiau pagrindo savo įsitikinimus slėpti.

LIETUVIS URUGVAJUJE

TURĖSITE DOVANOTI

Gerbiamus mūsų bendradarbius nuoširdžiai atsiprašome, kurių numatyti šiam numeriui rašti dėl storos vietos negalėjo tilpti. Jie visi tilps sekantčiame numery.

Redakcija.

NAUJA APYSAKA

Greitoje ateityje, — Laisvoji Lietuva — pradės spausdinti ypatingai įdomią ir neseniai parašytą mūsų žinomo rašytojo A. J. Putino apysaką „Plieninio Žmogaus Teroras“. Apysaka vaizduos lietuvių kovas už laisvę ir atliktą okupacijų kančias. Norintieji aiškiai pažinti Lietuvos tragediją ir jos žmonių pastangas susikurti virgijos pamėčius, privalo sekti nuo pradžių iki galo šią, remiantis dokumentais, išrengtą pergyvenimą ir pasilikusių žinomių parašytą apysaką.

GRAŽŪS PARENGIMAI

U. L. Kulūros Draugijos patalpose, gegužės 25 ir birželio 9 d. įvyko lietuviški ir meniški parengimai, kurių programą rimtai pasitruošė atliko mūsų vytičiai. Programą pildė ir turtingoje dalyvavimas kolonijos mylimos jaunos artistės Hortensijos Bartnikaitės su išpūlingais muzikos ir deklamacijų numeriais. Kaip visuomet jautriai ir artistiniškai deklamavo publikos simpatijas nusipelnęs vytičis Edwardis Grėbliūnas. Vytičių mergaičių ir vaikų grupės darbiai dainavo lietuvių tautos dainas. Linkėjimai ir natūraliai vaidino lietuvių komedija „Nepavyko“ Bronė Černaukaitė, Marcelė Markevičūtė, Vytautas Dorelis ir Petras Markevičius. Mūsų jaunimo dėdolis draugis ir žinomas urugvajietis muzikas p. R. Perelló ne tik atkambino dūjus, bet ir pats pacombino klavinės muzikos. Kinietinės lietuvių publikos buvo daug; tvarka pavyzdiną, geras orkestras. Svečiai skirstėsi patenkinti ir prašė daugiau tokių gražių ir lietuviškų parengimų.

Buvęs.

NAUJAS SEKRETORIUS

Visuotinis U. L. Kulūros Draugijos narių susirinkimas, įvykęs birželio 2 d. š. m. išrinko p. Viktorą Čieslinską naujuoju draugijos sekretoriumi. Nors tai dar jaunas, bet energingas, rimtas ir darbūsus vyras bei šaunus lietuvių patrintas. Jis taipgi yra Pietų Amerikos basketbalo čempionas. Draugija daug iš jo tikisi.

PADĖKIME JIEMS SUSIRASTI SAVUOSIUS

Per — Laisvosios Lietuvos — redakciją šie lietuviai tremtiniai, gyvenantieji įvairiose Europos dalyse paieško savo artimųjų gyvenančių Pietų Amerikoje:

Bronius Bendoraitis paieško Antano Bendoraičio, gyvenančio Argentinoje ir tarnavusio Lietuvos Pasiuntinybėje Bs Aires. Marijonas Tešerskas paieško brolių Vladio ir Edvardo Paškevičių, kilusių iš Raseinių ir gyvenančių Argentinoje. Ona Siladienė — Mekskraitytė, dukterė Kazimero, iš Tuščių kaimo Bublelių vals K. Naumiesčio parapijos paieško puseerės Antoninos Mekskraitytės, P. Mekskraičio, gyvenančių Argentinoje ir brolio Juozo Mekskraičio, gyvenančio Sao Paulo m. Brazilijoje. Juozas Paštyš paieško Jeronimo Mickevičiaus, gyvenančio Brazilijoje. Vladas Stanišauskas paieško Jodvygos Tarasevičienės, Mečislovo Tarasevičiaus, Vladislavo Tarasevičiaus, Juozano Tarasevičiaus, Siepono ir Petro Tarasevičių, kilusių iš Jonavos ir gyvenančių Sao Paulo mieste, Brazilijoje. Vladas Stanišauskas paieško brolių Janiprauskų, kilusių iš Ketūnų dvaro, Kuršėnų vals., Šiaulių apskr. ir gyvenančių Argentinoje. Kazys Kuprėnas paieško tetos Kuprėnaitės Jachimavičienės, su vyru ir vaikais išvykusios iš Apnaru dvaro, Pažaislio vals., Kauno apskr. ir gyvenančių Brazilijoje, Sao Paulo mieste. Petras Kaunietis, kilęs iš Aidžionių kaimo, Pandėlio parapijos, Rokiškio apskr. ir dabar gyvenantis Svedijoje, nori susirasti su pažįstamais parėdėličiais, gyvenančiais Argentinoje ir Brazilijoje. Andrus Litvaitis, kilęs iš Jurės km., Marijampolės apskr. paieško savo brolių Juozo ir Stasio Litvaičių ir seserų Onos Litvaitytės — Burbienės bei Marcelės Litvaitytės — Stankevičienės, gyvenančių Sao Paulo mieste, Brazilijoje.

Dėl gavoimo smulkesnių informacijų ir tremtinių adresų, prašom kreiptis į „Laisvosios Lietuvos“ redakciją.

Petras Korkuzas, „Laisvosios Lietuvos“ administratorius prašo atsiliepti esamus išrengime savo kaimynus, kilusius iš Taurėnų vals., Ukmergės apskrities.

MELAGIUI «DARBUI»

Komunacijų «Darbas» š. m. birželio 22 d. 11 nr. paskelbė «Išradimas», kad lietuviškų organizacijų federaciją sudaro kun. Grigaliūnas ir kt.

Gerb. kun. Grigaliūnas mums praneša, kad jis nepriklausą ir neva dovojuoją Urugvajuje jokiai organizacijai ar jų federacijai. Ir čia «Darbas» užfilma melais.

Lietuviai Argentinoje

ARGENTINOS LIETUVIŲ BALSAS NU- SKAMBĖJO PER VISĄ PASAULĮ

Vasario 16-os proga Lietuvai išlaisvinti Centras Argentinoje pasistebė patriotinės lietuvių išeišvijos nusistatymą dėl savo gimtosios šalies dabarties ir ateities. Buvo dėta pastanga, kad tas pabrėžimas plačiai patektų į dienraščius ir pasiektų visą pasaulį. Pastarajam tikslui palikti patarnavo anglų žinių agentūra «Rueiter». Jau gavome iš Europos pranešimą, jog Argentinos lietuvių protestas prieš bolševikų siūlytąjį Lietuvoje vasario 18 d. buvo paskelbtas Belgijos, Šveicarijos ir kitų šalių spaudoje.

Kiek tas mūsų balsas suteikė paguodos Europos lietuviams, rodo jų vieno laiškas iš Belgijos. Štai jo ištrauka:

«S. m. vasario 18 d. belgių spaudoje pasirodė Tamatų energingas protestas prieš žinurų rusų elžimąsi Lietuvoje. Labai buvo malonu patirti, kad yra dar pasauly laisvų lietuvių, kurie turi užtenkamai drąsos pakelti balsą prieš «naurją tvarką» mūsų nelaimingoje tėvyneje. Mes, kaip ir kitos laisvos Europos tautos, turime teisę nepriklausomai gyvuoti, ir tikimės, kad Tamatų balsas bus išgirstas visame pasauly ir kad teisingumas ir amžinųjų žmogus teisių vardu bus atitaisytas šis baisus smurtas».

TURĖJO AUDIENCIJĄ

S. m. birželio 19 d. naujas Argentinos Užsienių Reikalų Ministras Dr. Bramuglia priėmė audiencijoj Lietuvos Ministrą Dr. K. Grauzinį, kuris painformavo apie dabartinę padėtį Lietuvoje

Pasiuntinybė.

J. AUKSTUOLIO IR T. DAUKANTO LIKIMAS

Buvę Lietuvos Ministrai Pietų Amerikai, Jonas Aukštulis ir Teodoras Daukantas šiuo metu yra ištremime Pernai Šiaurės Amerikos lietuvių laikrašči «Darbininkas» gavo p. Aukštulio atviruką iš Sibiro; vietoje adreso pažymėta tik sunkiųjų darbų stovyklos numeris. Mūsų tautieis prašo maisto.

Gen. T. Daukantas 1944 m. nuo bolševikų su daugeliu kitų lietuvių pabėgo į V. Europą. Dabar jis gyvena anglų valdomoje Vokietijos zonoje, Neumunsterio lietuvių stovykloje ir aktyviai dalyvauja lietuvių tremtinių veikloje.

K.

REIKŠMINGAS LAISKAS

Lietuvai išlaisvinti Centras Argentinoje per Britų Ambasadą Buenos Aires gavo atsakymą — laišką, rašytą Paryžiuje gegužės 8 d. kuriame Min. Ernest Bevin vardu maloniai pranešama apie men o'andumo gavimą. Tame memorandume Argentinos lietuviai Paryžiaus Konferencijos proga išdėstė dabartinę Lietuvos padėtį ir norius atsteigti savo tėvų šalies nepriklausomybę.

SVEIKINIMAI IR PAIESKOJIMA:

Aifonsas Brazilius su žmona, kilęs iš Laumakių km, Saulių apskr. Gruzdžių vals., sveikina Ananiją ir Konstanciją Slažaites (jų vyrų pavardžių nežino) kilusias iš Vainorių km., Gruzdžių vals., Vincą Kumpį, kilusį iš Rūbūčių km, Gruzdžių vals. Jų gyvenamoji vieta nežinoma.

Bronė Lukšaitė sveikina Praną Kandravičių, kilusį iš Stripeikių km., Kirdeikių vals., Utenos apskr.

Aifonsas Plepys sveikina pusbrolius — Joną ir Tamošių Piepius, gyvenančius Argentinoje.

Pupleišis Pranas kilęs iš Andrejavo, sveikina savo brolių Vladimira Tamolį, pusbrolių Anicetą Tamolį, Aifonsą Butką, draugus Henriką Dubinską, Mykolą Kėkutį, Joną Vilijų ir Joną Pežą. Prašo visų skubiai atsilipti. Jie visi gyvena Argentinoje.

Adolfas Vaičiūnis sveikina: Emiliją ir Verutę Rakalaites (vyrų pavardžių nežino), gyvenančius Buenos Aires (Jūs brolis Jonas ir Ancė Galinytė pasiliko Šianliuose. Mano sesutė Emilija ir broliai pasiliko Lietuvoje, apie jų likimą žinių neturu. Noriu žinoti jų są antrašą ir susirašinėti).

Teofilė Vitkauskienė-Slekytė sveikina mylimus brolius, Antaną ir Vincą Raulinavičius, gyvenančius Argentinoje.

Dėl smultesnių žinių kreiptis į Lietuvos Pasiuntinybę Buenos Aires, c Pampa 4174.

ARGENTINOS LIETUVIAI

Pranešam, kad šis — Lašvoslos Lietuvos — numeris yra paskutinis kaip prašiusiems siųsti susipažinimui, taip ir žadėjusiems apsimokėti. Norinieji žurnalą toliau skaityti maloniai prašomi jį užsiprenumeruoti. Metams teikiamuoia 4 argentinaiš pezal. Pinigus galima įteikti mūsų igilioiuiui p Fr. Leščui calle Herrera 287, Buenos Aires centre, arba p. A. Jaki baustui calle Manuel Ocampo 2532, Valentin Alsina.

Norinieji užsiprenumeruoti tiesiai per administraciją, prašomi pinigų siųsti šiaip:

Pedro Korkuzas
Calle Rio de Janeiro 4001, Villa del Cerro,
Montevideo. — Uruguay.

*

Pavergtoji LIETUVA

NAUJAS KOMISARIATAS

Moskvos laikraštis «Izvestija» 64 nr. rašo, kad antrame vyriausio sovieto posėdy tapęs įsteigtas «Paruošos Komisarjatas», kurio tikslas bus išieškoti pyliavas ir rekvizicijas iš ūkininkų. Tai naujas, bet specialiai sistematiškiems plėšimams komisarjatas.

ĮVEDAMI PAGONIŠKI KANKINIŲ

Vatikano valstybės oficiole «L'Osservatore Romano» p. Alex rašo:

«Rusai okupavę Lietuvą paskubomis padirba tris kryžius ir į kuriuos prikla tris lietuvius kunigus, kurių vienintėlis prasikaltimas: jų tikėjimas. Tie kunigai buvo: kun. prelatas Justinas Dabrila, žinomas visuomenininkas, Katalikų Akcijos vedėjas; jaunas ir veiklus kun. Vaclovas Balsys ir senelis kun. Petrikas. Nukankintųjų kunigų dvasia plačiai pasklido po visas Lietuvos lygumas ir kankintųjų kraujas žadina savo tautiečius į nenuilstamą kovą išlaisvinti kentančią Lietuvą.

KACAPAMS TIKRAI ROJUS

Į ištremtųjų ar nužudytųjų lietuvių ūkius vis daugiau ir daugiau sodinami raudonosios armijos kariai su šeimomis. Gyvulin, paukščių, sėklų ir ūkio padargų šiems rusams parūpinama bolševikišku būdu. Iš dar Lietuvos je paadidusią lietuvių tai atimama ir duodama rusams. Be šito, lietuviai turi eiti atatin-

kamą skaičių dienų į raudonarmiečių ūkius dirbti, prikirsti, suvežti ir sukaupti malkų. Už visa tai ne tik nieko nemoka, bet pasityčiodami sako: «Mes jus išlaisvinom».

PROPAGANDA VIETOJ VAISTU

Zarasų apskrityje ligoninės gydytojas tiek toli nuėjo, kad pradėjo net ligoniams vietoje vaistų skaityti agitatoriškas paskaitas. Matoma, Stalino konstitucija yra daug geresnė už peneciliną. Jam padeda ligonius iškinti slaugytojos Valenkinaitė ir Cesulytė.

Štai kiek toli nuėjo propaganda. Kaip jė dar nesugalvojo mirusiuosius kastis iš žemės ir jiems dėstyti Lenino ir Stalino idėjas.

PASAKOMA TEISYBĖ

«L'Osservatore Romano» š. m. balandžio mėn. rašo:

«Niekąinga sovietų propaganda skelbia, kad 80% lietuvių katalikų laisvai nutarė prisijungti prie Rusijos. Yra gi priešinga: Lietuva įjungta į Sovietų Sąjungą ir sovietinama ginklo pagalba

SUMITI ŽYMŲS LIETUVIAI

Prasidėjęs naujai areštų bangai Lietuvoje bolševikai suėmė: P. Klimą, prof. T. Petkevičių, D. Toliusi, Z. Blyną, V. Jurgutį, A. Jurskį, A. Jušką, Pikėliną, Urbielį ir adv. Serkšnį.

Kur bakužė samanota,
 Kurioje gimiau.
 Obelis kur sugalota,
 Ka sode mačiau
 Kur upeliai plauts sraunūs,
 Tekanti smagiai,
 Kur tos mintys mano jaunos,
 Linksmos kaip drugiai.
 To bakužė jau supuvo,
 Obelies jau nēr
 Ir upeliai jau išdžiūvo,
 Vargas viens tik bėr ...

Tarptautinės Vaikams Gelbėti Sąjungos Lietuvių Sub - Komiteto Apskaita

NUO SUB - KOMITETO SUDARYMO
1945 - IX - 15 d. iki š. m. balandžio 6 d.
aukų surinkta:

Pinigais:	Liet. Išlaisv. Centrai tarpininkaujant, 1945 m. rugsėjo m.	\$ 2504 —
	Po to Buenos Aires lietuviai suaukavo dar	\$ 1.824.25
	Iš Urugvajaus lietuvių gauta argentin. pinigais:	\$ 950.40
	Kordobos liet. suaukavo:	\$ 451.90
	Iš Kolumbijos gauta:	\$ 135 —
	Berisso lietuvių aukų:	\$ 125 —
	Iš Brazilijos gauta	\$ 100 —
Viso argentiniskais pinigais gauta		\$ 5970.55

Kitomis	11 dėžių su 1698 įvairiais drabužiais įvertintų	\$ 3.166
Aukomis:	2 dėžės su 134 porom batų	\$ 335
	1 dėžė muilo 40 kg. svorio	\$ 17
	50 maišų miltų po 25 kg.	\$ 500
	Kitų aukų viso vertės	\$ 3.818

Iš viso pinigais ir kitokiomis aukomis surinkta **\$ 9.788.55**

Išlaidos:	Per T. V. G. Sąjungą 1945 - IX - 22 J. Europos pasiųsta	\$ 2.504
	I - ji siunta 1945 m. gruodžio pradžioje sudaryta iš: suaukotų 6 dėžių drabužių ir 1 dėžės batų įvertintų	\$ 1.885
	nupirktų 417 porų naujų batų už	\$ 1.613.45

Viso pirmoji siunta vertės **\$ 5.496.45**

II - ji siunta 1946 - IV - 2 d. sudaryta iš:		
	paaukotų 5 dėžių drabužių ir	
	1 dėžės batų įvertintų	\$ 1.618 —
	1 dėžės muilo 40 kg.	\$ 17
	50 maišų miltų	\$ 500
	nupirktą naujų drabužių ir baltinių už	\$ 650
	94 kg. odos puspadašams su vineliais ir įrankiais batų taisykliai viso už	\$ 245.50
	2000 kg. muilo «Federal» su tvirtu įpakavimu už	\$ 804.50

Viso II - ji siunta vertės **\$ 3.615**
Iš viso pinigais ir drabužiais bei produktais išsiųsta lietuvių tremtinių vaikams už **\$ 9.615.45**

Tuo būdu 1946 m. balandžio mėn. 6 d. Lietuvių Sub - Komiteto kaso-

je lieka: **\$ 173.10**

Balansas \$ 9.788.55

Be to, jau yra surinkta nemaža drabužių, ir kadangi numatoma greitai laikyti daryti naują siuntą, tai priimamos aukos pinigais ir drabužiais visų Sub - Komiteto įgaliotųjų arba:

Paš. Seseles Kazimierietės, c. Brasil 855
Avellana ir Lietuvos Pasiuntinybėje, c. Pampa 4174 Capital.

Tarptautinės Vaikams Gelbėti Sąjungos
Lietuvių Sub - Komitetas

L. Graužinienė Pirmininkė.	E. Čekanauskienė Vice Pirmininkė.
E. Ryselienė Sekretorė.	V. Biknevičiūtė Iždininkė.

AUKU RINKIME PASIDARBUVUSIEMS. KURIEMS YPATINGA PADĖKA PRIKLAUSO:

Seselės Kazimierietės, Tėvai Marijona, Merg. ir Moterų «Birutės» Draugijos Valdyba ir visos narės. Ponios: E. Čekanauskienė, B. Aukštaitienė (kurios rūpesčiu buvo gauta 1.150 kg. kvietinių miltų auka iš Molinos Rio de la Plata), S. Barsantienė, O. Vitkauskienė, E. Buzienė, E. Valionienė, O. Sereikytė, J. Skuraukaitė, J. S. Poviloniai, I. Padvalskis, K. Cibiras, A. Grisonas.

Kun S. Grigaliūnas ir J. Musteikis iš Montevideo; A. V. Sulca ir V. Bendinskienė iš Kordobos; P. Vaškas, J. Marijonus ir M. Tamulūnas iš Berisso.

AUKOJŲ DRABUŽIAIS IR KITAIŠ ĮVALIAIS DAIKTAIS

V. Stašaitienė, K. Gasevičius, E. Valionienė, A. Žekienė, J. Skuraukaitė, O. Grigaitienė, Juodienė, Valantinavičius, Glamba, J. Povilonienė, Petraitienė, Talmantaitė, O. Mozūraitė de Guerra, Armanavičius, E. Savickienė, E. Čekanauskienė, K. Čekanauskis, L. K. Graužiniai, K. Cibiras, P. Ramanauskis, B. Deveikis, R. Jastulis, J. Stasiulevičius, Tverskaitė, Bražėnaitė, Seškienė, O. Sereikytė, Biknevičiūtė, Kairienė, Misiūnienė, Vytyrys, Runtimai, Ryselienė, Jasienė, Daškienė, Pleisterienė, Bagdomienė, Vitartienė, Santarionė, Povilionytė, Bagdonaitė, Barsantienė, Verkicauskaitė, Mulevičienė, V. Padvalskis, Verbickas, Žekys, Leščius, Macnitis, Misiūnas, Valantinavičius, Skripaitienė, Šumskienė.

Lietuviu Tremtiniu Vaikams Selpti Auku Sarašo Tasa

IS LIETUVAI ISLAISVINTI CENTRO LEIDINJO «TĒVYNE»

Po \$ 157.05 Rinkliava lietuvų Aušros Vartų bažnyčioje 1946 - II - 17 d. \$ 104 Lietuvių Evangelikų Baptistų Drauguomenė Argentinoje. \$ 102.50 Mot. ir Mergaičių Draugijos «Birutė» 1945 - XI - 25 d. parengimo su loterija visas pelnas. \$ 100 Eleonora Gražina Slėnytė iš Rio de Janeiro. \$ 88.50 iš 16 Vasario parengimo su loterija grynas pelnas. Po \$ 50. Gyvojo Ražančiaus Draugija, Aušros Vartų Vyrų Draugija, L. M. N. Graužinytės, O. Tverskaitės, S. Bekeris, M. ir P. Santarai. \$ 40. B. Survila \$ 25. G. Bražėnaitė. Po ,, 20. Sv. Cecilijos Choras, O. Mozūraitė de Guerra. Po \$ 10 A. Misiūnienė, M. S., A. Kindurytė, J. A. Burokai, K. Gasevičius, J. Rudis, O. Šereikytė, L. Bernotas, B. Mikšys, J. Zutkevičius, J. Lašas, A. Karsokas ir V. Grigaitis. Po \$ 5 J. Burduilis, V. Velička, M. Morkūnas, A. Ališauskas, B. Mastulonis, O. Mainionienė, V. Stešaitienė, P. Raudonikis, B. Boreišis, V. Armanavičius, K. Povilonytė, V. E. Ambotaitė, Lešai. Po \$ 3. A. Stašaitis, p. Sprogis. \$ 2.50 P. Raudonikis. Po \$ 2. Rūdaitis, A. Pitukas, Sprogienė, E. Yalioniene, Bardsauskienė, P. Bruzga, Kločaitė, Kinduris, J. Janušaitis, J. Leika, V. Stasiškis, R. Bernotas ir \$ 1.50. J. Sišlauskas. Po \$ 1. J. Kindurytis, K. Kišonas, J. Gudauskas, J. Savickas, S. Doškus, A. Paršelis, D. Šeškienė, E. Bubnelienė, N. N., E. Simanavičienė, S. Krivickienė, M. Ališauskienė, K. Sovinis, Emilija, J. Tatulienė, St. Prūšinskas ir Siemševičienė.

Kordobos Lietuvių Aukos:

\$ 206 Buvcijos «Lietuvių Katolikų Draugijos» izdas. Po 20 pezu: Vaclovas Schulz, Kazimieras Sadukas, Po 10 pezu: Susivienijimas Liet. Argentinai, Kordobos Skyrus, Antonina Schulz. Po 5 pezus: M. Bendinskas, A. Musteikis, J. Kemelis, K. Sadukas, M. Sadukienė, Po 4 pezus: S. Gabrėnas, A. Račkėvičius, P. Zidonis. 3 pezus P. Melutis. Po 2 pezu: A. Grevijolienė, J. Vilkelis, J. Raugėvičius, A. Tvaskus, K. Bražiūnas, A. Tumas, E. Toločkienė, A. Astrauskienė, P. Skvarksienė, K. Mogilienė, V. J. Gubrėnas, M. Dulkšnienė, B. Motiejūnas, K. Meilutienė, N. Bražūnienė, Po 1 peza: E. Pirevičienė, E. Veščičūnas, J. Jankūnas, M. Jankūnienė, V. Mogila, B. Mogila, E. S. Saldis, J. Matuševičius, A. Jokubka, J. Saldis, K. Stan-

kevičienė, J. Ziukas, J. Grigaitis, B. Motiejūnas, M. Toločka, Miller 50 cnt. ir Barnboim 40 cnt.

Urugvajaus Lietuvių Aukos

(Urugvajskais Pezais)

110 pezu J. Musteikis, 2842 iš rinkliavos bažnyčioje 1946 I - 1. Po 20 pezu: Kun. Stan. Grigilūnas, A. Vaitelis, A. Burtušūnas. 15 pezu E. Jusys Po 10 pezu: U. Godienė, D. Kerpiškienė, M. Euliauskas, A. Zubka, K. Vilkas, B. Mesonis, J. Kalinka, A. Kaušinis, A. Mintauskas. Po 5 pezus: K. Siaurusevičienė, A. Brazys, M. Bagurskas, P. Grėbliūnas, P. Ribokas, A. Bielinis, S. Pagarskauskas, V. Mikintis, O. Grakauskienė de Rey, Cieslinskių šeima, J. Dorelis, V. Dorelis (sūnus), A. Štendelis, E. Jermalavičienė, V. Žilinskienė. Po 3.50: J. Jazauskas. Po 3: V. Baliūnis, Po 2 pezu: U. Noreikaitė, E. Sakalauskas, J. Uža, J. Zmltravičius, A. Jaskelvičienė, J. Urbanavičius. Po 1 peza: M. Kaminskienė, A. Markevičius, S. Puzerauskas, L. Bajoruncas, Z. Gelžauskienė, J. Kavaliauskas, X. Y. 55 cnt. YX. Po 50 cnt. Vl. Baliūnis (sūnus), D. Steponis, E. Valentinas, Z. Pavilonis, XY, 20 cnt. M. Villar, 10 cnt. A. Damauskienė.

Per p. Juozą Musteikį šor surinkta Urugvajuje. Po 10 pezu: Z. Andriuskevičius, A. Žukelienė, A. Kaušinis, A. Kiaulevičius. Po 5 pezus: J. Šcernulevičius, J. Valickas, J. Cieslinskis. Po 2 pezu: P. Kailys, P. Evolucionas, S. Čėsnaite, F. Navickas. Po 1 peza: J. Vitkauskas, A. Čėsna, J. Jarkauskas. Po 50 cnt. P. Stanevičius, Heimbacher.

Beriso Lietuvių Aukos

Po 5 pezus: P. Vaškas, P. Strolia, J. Martinkus, T. Alukas, T. Slapšys, S. Oksas, T. Alabauskas, K. Janonis, J. Intas, K. Marcinkėvičius, M. Tamulūnas, V. Stundžia. 4 pezus: E. Virbičias. Po 3 pezus: P. Ivoškevičius, J. Stačkūnas, J. Petronis, P. Rūžanskas. Po 2 pezu: B. Marcinkėvičius, V. Pavilonis, A. Seštakauskas, T. Marcinkienė, V. Lauņikis, L. Kvedaras, B. Baitišius, P. Mekėriūnas, V. Beniušis, D. Strolia, M. Zagrakalis, B. Skaržauskas, S. Bogušis, I. Grizas, K. Mikėlaitis. Po 1 peza: J. Jašauskas, K. Kukoris, Laurinaitienė, Trubila, Putis, Simelūnas, Garmus, Vaske la, Kublins, Mažeikis, Gvarija, Masilianskas, Dagys, Plika, Baubinas, Glemža, Bučys, Austia ir J. Guntulis.

Šaipoku Kampelis

PARYZIAUS TURGUS

Net keturi atbinzino,
Paryžium į turgų.
Linkėmūs kupčiai rankas trina,
Nori kitą turto.

Ir susėdę tuoj prie stalo,
Giešeitą pradėjo,
Bet rugščiai kupčiai pabalo,
Kai «draugas» įėjo.

What ails you? Byrnes prabilo,
Delnais kelnes plakė.
I have a sore throat,
Bevinas atsakė.

Chorošo, kad jūs ramiai,
Motofotov šnekėjo,
Išparduosit man gražiai,
Viską ką turėję.

Vienas nori Pabaltijos,
Azijos Balkanų,
Kitas įktai dantim griežia,
Plyksta ant Japonų.

Rusėis nori sau Irako
Ir dar turėš kėklų,
Mat nuo Hitlerio išmoko,
Rengt pasaulį peklų.

Anglis tuči Singapurą,
Ir Indijos gumą,
Bet pažūri, kad tų kupčią,
Rusčiai tur daugumą

Dėdė Samas, tai tik riečias,
Tara dėteji didžųjį,
Tame turėjį tartum svečias,
Tarp «plautuvo kujo».

Moskvos Juozas jau pamatė,
Kad nereik karinai
Tik parodė Samui kumštį —
Visko gali gauti.

O tos mažosios lautelės,
Zūri termišų,
Vis s dreba, kad neklūtų,
Rudonam judoštui.

Na, žūrėsim kaip pasaulio,
Sulėsis laikos ritai,
Kol pradės jam lankus laužyt,
Komun - demokratai,
Pagal Pūstapėdį.

BONU PARDAVĖJO DAINA

Aš užgimiau prasėokėlis
Ir palikau bolševikėlis.
E nu po Cerro meisdamas,
Kasabietį garbiudamas.

Sudaręs vargšo aš minų,
Prie durų kai prisitūnu,
Sakau: «Duok pežą ar vyno,
Gausi zoplotą Siatino.

Imu miltus, sūrį, sviestą,
Žerbę, čiorisą suriestą,
Imu trupus ir degtukus,
Už kuriuos darom buliukus.

Sakau, mulčiai pirkit bonus,
Tui mes turėsimė duonos.
Visi šoksim ir uliosim,
Proletarus ratavosim.

Kai pilną teibą prirenku,
Siupinį tiršią išverdu.
Ir ant riebių skanių pretų
Daug bolševikų sukviėdu.

Arielkinis mane godoja,
O Čiangadorės daboja,
Taigi jau griebtu ir porą,
Raudonų skaisčių Bairorą.

Bet kartais laikos prie vartų,
Sugrobi šluota ne kartą.
Girdi, «Eik drbt, patsaisyki!
Ir timbrių mums netampyki!»
Kasabfietis.

NORKUS BĖDOJE

Priėmęs kvietimą dalyvauti raudonųjų draugų «kongrese» Norkus atsidarė stačiai bėdoje. Mat, iš vienos pusės, vilioja Komintern'o apmokėta pirmos klasės kelionė, liuksusinis viešbutis Montevideo mieste, vaisės pas Arielkiną etc., iš kitos gi - baimė, kad nereiktų patupėti Šiltofoi, kaip anąmet atsitiko sugijžusiam iš panslavų «kongreso». Dabar drg. Norkus smalsinai uosto, kokie vėjal artimiausiomis savaitėmis Argentinoj papūs...

KEISTA VAGYSTĖ

Berisso «Mindaugo» draugijai dingęs iš 1. 13. 46 susirinkimo nerašytas protokolas. Kadangi protokolas dingęs iš pat panosės nuo stalo, tai pirmininkas tardymą perduodąs Niurenbergo tribunolui.

TINTORERIA Y SOMBRERERIA

- ANDES -

de

Antonio Yankus

ANDES 1257 — TEL. 8-18-03

Motery ir vyrų rūbų valymas. Visų rūšių skrybėlių valymas ir reformos. Kostiumų ir patinų išvertimas. Lietuviams nuolaida.

Elektrotechniks

Adolfas Kaušinis

Vienintelis lietuvis Urugvajuje, turintis Elektros Stoties Teises. Atlieka: Visus elektros įrengimus ir pataisymus. Lietuviams Didelės Nuolaidos.

c. San José 1088

Telefonas: — 8. 79. 56. —

Kaunas

Pieninė ir Alinė

Andriaus Aleknos

c. Bogotá 4001, esq. Bélgica

CERRO.

Visuomet švieži produktai, ekonomiškios kainos, skubus patarnavimas. Pastikrinkit.

— LIBRERIA —

ESAS

Geriausių pasaulinių rašytojų knygos. Įvairūs popieriai: kartolinas, ceľefan ir kt. Rašomieji dalykai ir mokyklų reikmenys. Atvirutės, albumai. Užsakymus siunčiam ir paštu. Priveža tranvįjai: 7. 9. 12 ir 61.

Arenal Grande 2533

Tel. — 27753. — Montevideo.

Cesna Radio

Adolfas Česna

— Radijo Technikas —

Gamina radio aparatus ir taisyso senus, rūpestingai ir prieinamomis kainomis. Paž. duoda ir išsinokėjimui.

G. San Fructuoso 1827.

Montevideo.

PETRO ir BRONIAUS

Evovlucku

Pieninė — Bar — Almasenas

calle Berna 1860,

Villa del Cerro

Telefonas: — 22. 11. 94. —

Kamionių perkaustymui kiekvienu poreikavimu, įvairūs pieno ir kiti maisto produktai, vietos bei užsienio gėrimai.

PROVISION

Vilnius

Jono ir Onos

Sėesnulevičių

Calle V I Z C A Y A 4149 esq. Berna.

Casa Lira

1926 metais apdovanota sukso medaliu

— Tarptautinėj Paodoj Lietuvoje. —

Visų rūšių pianų taisymas, sustygvavimas, naujų darymas ir pertvarkymas. Lietuviams nuolaidos Savininkas Antanas Dambrauskas

San José 1015

Tel. 8 36 33.

LITUVIS SIUVĖJAS

Motiejus Boliauskas

Calle Francisco Tajas 1195. P. 2. Ap. 7.

Siuvama visų rūšių rūbai, geriausių medžiagų ir pagal paskutinius madų reikalavimus. Savas pas suvą, nes rasite garantuotą darbą ir ekonomišką kainą.

Bodega y Viñedos

de VALENTIN CARNE e HIJO

VINO NATURAL

REDENCION MELILLA

— Tel. 22-00-55 —

Visi lietuviai tik čia perka, nes duodama
gera prekė, ekonominė kaina ir skubus
bei mandagus patarnavimas.

GRECIA 3432 — CERRO — Tel.: 22 10 54

Savininkas, Siasys Bartnikaitis.

FUNDICION PRADO

Fundición de Bronce Mecánico
Aluminio y Herrajes en General.
Sección Mecánica y Estampados.
Matrices de Todas Clases.
Y Para Toda Industria.

Eduardo Jusys

Molinos de Rollo 475-
Teléfono 22-55-05
MONTEVIDEO

Juozo Čeikaus

Vienintel's, Skubiai ir Saziningai Patarnaujas
Kasabos Lietuviams
B A R A S — A L M A S E N A S

Calle 9 Nr. 142. Barrio Casabó.

Visi rūšių maisto produktai, įvairūs
gėrimai. Viskoviet šaltas alus ir ekonomiškos
kainos. Nuolatine Kasabos lietuvių užėiga.

IMPERIAL

GARINĖ RŪBU VALYKLA

Rūbų išvalymas sutilg "Duplex" sistema
Šermentų rūbai. Dažymas ir reform avimas
skrybėlių ir kostiumų. Neimatomas užady-
mas skylių bei perplėsimų. Lietuviams
nuolaida: tik \$150 kostumo išvalymas
ir išprosyimas.

Centralinis Namai:

Calle EJIDO 1241. Tel. 91-9-10

skyrus ir dirbtuvės:

Avda. B R A S I L 3002 MONTEVIDEO

Joyería Oriental

DALMIRO BORSANI

Savininkas

Parduoda laikrodžius, žiedus brang-
akmenis, fantazijas, auksu išdirbi-
tinius su įrašais vardų. Taiso lai-
krodžius ir papuošalus.

SARANDI 644-MONTEVIDEO Tel. 8-05 32

Restaurant y Pensión**Sean Bretaña****Juozas Ramonas**

Savininkas

Geriausia vieta lietuviams turistams
atvažiuojantiems iš Argentinos. Svei-
kas valgis. Svarios lovos pavieniam
ir erdvūs kambariai šeimynoms.

JUAN CARLOS CÓMEZ 1266

Teléfono: 8-39-05